

3. Департамент превентивної діяльності. Тимчасовий веб-сайт Національної поліції України URL: [http:// old.npu.gov.ua/mvs/control/main/uk/publish/article/2162814](http://old.npu.gov.ua/mvs/control/main/uk/publish/article/2162814).

4. Про затвердження Положення про Департамент превентивної діяльності Національної поліції України : наказ Національної поліції України від 27.11.2015 № 123. URL : [http://tranzit.ltd.ua/nakaz/files/%D0%9D%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7%20%D0%9D%D0%9F%20123%20-%2027112015%20%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%94%D0%9F%D0%94%20\(%D0%B7%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%B8%20377%20-%2018042019\).pdf](http://tranzit.ltd.ua/nakaz/files/%D0%9D%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7%20%D0%9D%D0%9F%20123%20-%2027112015%20%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%94%D0%9F%D0%94%20(%D0%B7%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%B8%20377%20-%2018042019).pdf)

Одержано 06.04.2021

УДК 811.161

Валентина Анатоліївна ВАСИЛЕНКО,

кандидат філологічних наук, доцент,

Сумська філія Харківського національного

університету внутрішніх справ;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9167-1130>

МОВНЕ ВИХОВАННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО: РИТОРИЧНИЙ ПІДХІД

Концептуально культура поліції в системі суспільства і держави визначається як особлива категорія, а риторична культура правоохоронця становить частину загальної культури, за формою і змістом специфічну для суспільства свого часу. Спеціальна риторика допомагає ефективній адаптації поліцейських до професійних умов соціальної комунікації шляхом підвищення рівня мовної компетентності, що сприяє розумінню змісту вимовлених промов і пропонованих вимог з боку командирів і начальників. Мало вміти вимовляти, важливо активізувати рівень знань і розуміння аудиторії. Цьому сприяє риторика, спрямована на підвищення освітнього рівня правоохоронця. Професія поліцейського, як і більшість інших, тісно пов'язана з промовами та виступами, оскільки мова - це основний засіб організації та управління особовим складом, суспільством та державою в цілому [3, с. 115–118; 4].

Поліцейський щодня зіштовхується з великою кількістю проблем, які потрібно вирішувати так би мовити «сильним словом» або шляхом переговорів, виступів перед своїми колегами та підлеглими,

чи оголошенням наказів та розпоряджень, і все це здійснюється за допомогою засобів красномовства, а також гарного та добре поставленого мовлення.

Специфіка професії поліцейського – це сувора дисципліна, висока організованість, чіткість у всьому, як правило, міцне здоров'я, вимогливість до себе і підлеглих, швидкість реакцій. Всі ці якості знаходять своє відображення і у бесідах, закликах і командах, у процесі навчання, при складанні військової документації. Диференціація мовної поведінки різних категорій правоохоронців реалізується в процесі навчання мовним навичкам, вмінню чути і розуміти іншого на різних етапах адаптації у професійному середовищі [1, с. 42–46].

Відомо, що з давнини питаннями мовної організації життя держави та суспільства займалася риторика. У кожній сфері діяльності, пов'язаній із підвищеною мовною відповідальністю, з роками виробився свій відповідний тип риторики, призначеної для оптимального задоволення потреби у тій чи іншій сфері. А риторика об'єднує в собі систему правил побудови мовного впливу, що визначається не тільки як технічні вимоги до комунікативних якостей мовлення: стислості, точності, сили голосу, але і найбільш загальних підходів до найбільш точної відповідності мови вимогам поліцейської діяльності.

Цей вид красномовства поєднує з одного боку політику, дипломатію, з іншого, - юридичну, ділову та навіть канцелярську промову. Канцелярська промова як вид красномовства полягає у формулюванні наказів, статутів, іншої документації та все те, що значно впливає на мовні здібності поліцейського.

Мова поліцейських завжди відзначається грамотністю, наближеністю до розмовного мовлення з елементом сурової настанови, освіченістю, лаконізмом, чіткістю, насиченістю та доцільністю.

Особливістю мовних комунікацій ХХІ ст. стало виражене прагнення до діалогічності спілкування начальників і підлеглих. Діалог являє собою активну форму мовної діяльності, яка передбачає і активне самостійне мислення учасників діалогу.

Отже, виховання вміння виступати із соціально значущою промовою в рамках основного пафосу публічної промови має стати необхідним елементом підготовки сучасних офіцерів-поліцейських. На порядок денний сьогодні стає питання про виховання у офіцера здатності формувати «мовну реальність» в необхідному для поліцейської служби напрямку [2, с. 22–24].

Мовне виховання поліцейського має будуватися на використанні можливостей риторичного підходу. Ключове положення риторичного підходу формулюється досить просто: максимальна

активізація розумової діяльності можлива за всебічної активізації мовленнєвої діяльності [3, с. 115–118].

Таким чином, мовлення, поєднане з образом у розумінні свого символічного значення – важливий регулятор поведінки. Командир, котрий володіє мистецтвом слова, має вагомий засіб керування підлеглими. Оволодіння ораторським мистецтвом, мистецтвом переконувати – важливе вміння при засвоєнні поліцейської справи.

Список бібліографічних посилань

1. Бугай Ю. О., Василенко В. А. Методичні основи навчання студента-правника мови спеціальності. *Українознавчий вимір у сучасній науці: гуманітарний аспект*: матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції, 13 квітня 2018 р., м. Миколаїв. Миколаїв : МНАУ, 2018. С. 42-46.

2. Василенко В. А. Навчання культури професійного мовлення у закладі вищої освіти: загальнодидактичні принципи. *Збірник тез III Всеукраїнської науково-практичної конференції «Нові інформаційні технології управління бізнесом»*, 12 лютого 2020р., Київ: Спілка автоматизаторів бізнесу, 2020. С. 22-24.

3. Василенко В. А., Даниленко А. В. Комунікативна компетентність поліцейського як об'єкт кроснаукового дослідження. *Актуальні проблеми сучасної науки в дослідженнях молодих учених: науково-практична конференція* (15 травня 2020 року м. Харків) / Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2020. С.115-118.

4. Діденко О. В. Особливості впровадження компетентнісного підходу у професійну підготовку майбутніх офіцерів у ВНЗ. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України*. 2014. Вип. 3. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vnadps_2014_3_6.pdf.

Одержано 07.04.2021

УДК 351.741(477):305

Борис Георгійович ГОЛОВКО,

кандидат історичних наук, доцент,

Харківський національний університет внутрішніх справ;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8815-5722>

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ГЕНДЕРНОЇ ПОЛІТИКИ В ДІЯЛЬНОСТІ МВС УКРАЇНИ

Як відомо, актуальною проблемою останніх років в Україні є увага до європейської інтеграції, що розглядається як запорука